

## **ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТІЛА NYCTEREUTES PROCYONOIDES**

*Голованова А.І., Гуніч В.В., Коренєва Ж.Б.*

Одеський державний аграрний університет, вул.Краснова 3 а, м.  
Одеса, 65010 koreneva-z@ukr.net

Nyctereutes procyonoides - уссурійська єнотоподібна собака або єнотоподібна уссурійська лисиця - хижий всеїдний ссавець родини собачих. На сьогодні є п'ять підвідів єнотоподібних собак, у тому числі і вид Nyctereutes procyonoides. Nyctereutes procyonoides, єнотоподібна собака, також відома як мангут або тануки. Це єдиний збережений, на сьогодні, вид у родині Nyctereutes. Єнотоподібні собаки – м'ясоїдні тварини, це свідчить про те що вони можуть полювати, особливо вночі. Живуть єнотоподібні собаки часто біля води, добре плавають, тому в їх раціон входять різноманітні земноводні, плазуни, гризуни, дрібні птахи, яйця, павуки, та комахи.

Мета роботи: дослідити особливості будови тіла Nyctereutes procyonoides.

Робота проведена в умовах кафедри нормальної і патологічної анатомії та патофізіології та КУ «Одеський зоологічний парк загальнодержавного значення». Під час дослідження проводили огляд живих тварин: єнотоподібних собак (4 гол) та собак середніх порід (7 гол); скелети: єнотоподібної собаки та собак середніх порід. Методи дослідження: огляд, вимірювання, описування, порівняння, статистична обробка матеріалу.

Загальна довжина тіла тварин знаходиться в межах 65 – 80 (85) см, висота в холці самців 33-40 см, самиць 34-38 см. Тулуб подовжений, але кінцівки порівняно короткі. Тіло в ділянці крижів трохи нижче, ніж в ділянці лопаток. Кінцівки пальцеходячі. Передні п'ятипалі; перший палець завжди невеликих розмірів і розташовується вище за інші. Задні кінцівки

четирихпалі. Кігті не втяжні, тупі, незначно зігнуті. В подушечках лап є специфічні залози. Голова порівняно невелика з короткою загостреною мордочкою. Маса тіла може коливатися і залежить від пори року та статі тварин: на початку весни тварини можуть важити 8-10 кг, а восени самці вже можуть мати вагу до 13-15 кг (приріст тіла за рахунок жиру до 18 - 23%).

Череп *Nyctereutes procyonoides* дуже схожий на череп південно-американської лисиці, особливо лисиці крабоїда, хоча генетичні дослідження показують, що вони не тісно пов'язані між собою. Їх черепа маленькі, але міцні, помірно витягнуті, з вузькими вилицями. Череп добре розвинений, сагітальний гребінь, особливо помітний у старих тварин. У єнотоподібної собаки є певні особливості в будові кісток черепа : тім'яні і потилична кістки мають високий гребінь, носові кістки короткі, носові відростки різцевої кістки досягають лобових кісток, кут нижньої щелепи виражений слабо. Морфологія зубного апарату єнотоподібної собаки свідчить про всідність і слабо виражене хижакство: верхні різці долотоподібні, без бокових зубців; ікла вкорочені, але масивні; верхні січні зуби відносно слабкі, нижні розвинуті добре, мають гострі вершини; слабо розвинена жувальна поверхня кутніх зубів. В шийному відділі хребта сім хребців, в грудному 14, в поперековому шість, в крижовому три і в хвостовому 16-18 хребців. Ребра у єнотоподібної собаки вузькі і плоскі, в кількості 13 пар. Грудина без особливостей. Лопатка має більш округлий дорсальний край і добре виражений акроміон, загнутий – вентро-каудально; передостна і заострина ямки лопатки рівні. У єнотоподібної собаки таз значно стиснутий з боків, крила клубової кістки мають округлу форму, маклаки не виражені. Сіднична поверхня клубової кістки згладжена.